

54376
6k-41

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 6546
Konu : Balıkesir Milletvekili
Ayşe Nedret AKOVA'nın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2014
22 Aralık 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 06/11/2014 tarihli ve 43452547-120.00-201049 sayılı yazı.

Balıkesir Milletvekili Ayşe Nedret AKOVA'nın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/54376 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İdris GÜLLÜCE
Bakan

EK:
- Cevap Yazısı (2 Sayfa)

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYŞE NEDRET AKOVA'NIN
TBMM 7/54376 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Kaz Dağlarında, 24 köyün içme suyunu karşılayan Ağrı Dağı'nda siyanürlü altın madenine ÇED olumlu belgesi verilmesi sonucu, bu 24 köyün suyunun kullanılamaz hale geleceği dile getirilmektedir. Ağrı Dağı'nda 7 ayrı altın sahası alan Alamos Gold şirketinin, Kızılelma köyü, Söğütalan, Bayramiç Karaköy ve Zeybekçayırı'na kadar uzanan tam 6 bin küsur hektar alanda madencilik için ruhsat almış olmasının bölge için yaratacağı riskin büyük olduğu belirtilmektedir. Bölgede yapılacak madenciliğin, ancak su kaynaklarının yerine yeni su kaynakları bulunması şartına bağlı olması gerektiği bilinmektedir. Çanakkale İdare Mahkemesinin, Kaz Dağlarında yapımı planlanan 10'un üzerinde altın madeni projesini, toplam etkisinin ortaya konmaması nedeniyle iptal etmesine rağmen maden işletmelerine onay verilmeye devam edilmesi anlaşılmamaktadır. Bu bağlamda;

- 1-Sularının kirleneceği söylenen bu 24 köyün alacağı riski azaltmak için ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
- 2-Köylerin temiz su ihtiyacının karşılanması için ne yapılması planlanmaktadır? Şu ana kadar köylüler için gölet yapılmış mıdır?
- 3-Önemli tarım arazilerinin olduğu ve tarımsal üretimin gerçekleştiği bölgenin tarımsal arazilerinin zehirli sularla sulanmasının yaratacağı zararı hesaplanmış mıdır?
- 4-Kaz Dağlarında yapımı planlanan 10'un üzerinde altın madeni projesini, toplam etkisinin ortaya konmaması nedeniyle iptal etmesine rağmen maden işletmelerine onay verilmeye neden devam edilmektedir?

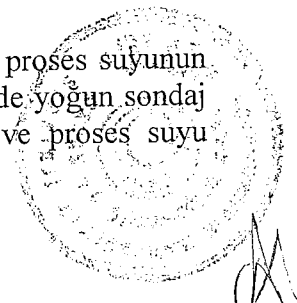
CEVAPLAR:

1- Proje sahibi tarafından tesisi ve işletilmesi planlanan Ağrı Dağı maden sahasında uygulanacak olan proses sıfır deşarj prensibi ile işletilecektir. Bu kapsamda, yığın liç alanının tabanında kurulacak astar sistemi üzerinden çözelti toplama boruları ile toplanarak yüklü çözelti havuzuna iletilecek olan çözelti (altın ve gümüş ile yüklü siyanür çözeltisi), ADR (Adsorbsiyon, Desorpsiyon ve Rejenerasyon) işleminden geçirildikten sonra altın ve gümüş bakımından yüksüz bir nitelik kazanacak ve yüksüz çözelti havuzu/tankına alınacaktır.

Yüksüz çözelti, gerekli siyanür çözeltisi ve antiskalan eklemesi yapıldıktan sonra, tekrar yığın liç tesisinde serili olan cevherin üzerine basılarak sisteme geri döndürülecek, bu sayede sistem kapalı bir döngü ile işletilmiş olacak ve sıfır deşarj prensibi hayata geçirilecektir. Bu sistem sayesinde, proseste kullanılan çözeltinin, alıcı ortama deşarjı hiç bir şekilde söz konusu olmayacaktır.

2- Mevcut durumda gerçekleştirilen veritabanı çalışmalarına göre (2006 yılından buyana devam eden örneklemme çalışmaları), bölgede içme suyu sağlanan kaynaklardan temin elden suların kalitesi içme suyu için yeterli kriterleri sağlayamamaktadır.

Proje sahibi, projenin planlama aşamasında proje kapsamında ihtiyaç duyulacak proses suyunun temin edilebileceği kaynakları belirlemek amacı ile proje alanı civarındaki bölgede yoğun sondaj çalışmaları gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda yapmış olduğu değerlendirmeler ve proses suyu

ihtiyacı hesapları doğrultusunda, projeye özel bir su temini planı geliştirmiştir. Bu plan, proje için proses suyu temini ile birlikte sosyal sorumluluk çerçevesinde civarda belirlenen yerleşimlere (ör: Etili Grup Suyunu kapsayan köyler ile Söğütalan, Kızılelma, Kirazlı köyleri vb.) de sağlıklı ve yeterli içme ve kullanma suyu tahsisini içermektedir.

Bu doğrultuda, proje sahibi tarafından Devlet Su İşleri (DSİ) 25. Bölge Müdürlüğü ile yapılan görüşmeler ve imzalanan protokol kapsamında, Çanakkale ilinin 75 kilometre ve ÇED alanının yaklaşık 2,4 kilometre güneydoğusunda bulunan Çan ilçesine bağlı Zeybekçayır köyüne bağlı Çayıroba mahallesinin 600 metre akış yukarısında (kuzeydoğu), Bıçkı Dere üzerinde Altınzeybek Göleti adı verilen bir su rezervuarı inşa edilecektir.

Protokol gereğince, Altınzeybek Göleti ile bölgedeki Çan İlçesi Etili Grup Suyu kapsamında yer alan 24 köy ile 5 köye (Söğütalan, Kızılelma, Kirazlı, Cazgirler ve Yukarışapçı köyleri) ve Terzialan beldesine öncelikli olarak içme, kullanma ve sulama suyunun sağlanması, sonra da projenin proses suyu ihtiyacının karşılanması planlanmaktadır.

Altınzeybek Göleti'nin yanı sıra proje sahibi, ÇED alanı içerisinde yer alan su kaynaklarının (ör: çeşme, vb.), proje faaliyetlerinden etkilenmesi durumunda yöre halkının mağduriyetini önleyebilmek için, proje zamanlama takvimini revize etmiştir. Buna ek olarak, faaliyet öncesinde bu kaynaklara alternatif kaynaklar üretilecek ve yeterli kalite ve miktarda su temin edilecektir. Ancak Altınzeybek Göleti'nin gerçekleştirilmesi, Ağı Dağı Projesinin gerçekleştirilmesine bağlı olarak gelişecek bir olgudur.

3- Projede seyreltik siyanür çözeltisi ile gerçekleştirilecek zenginleştirme sistemi sıfır deşarj prensibi ile çalışmakta olup, sistem bir deşarj öngörmemektedir. Ayrıca seyreltik siyanür çözeltisinin bulunduğu bütün diğer üniteler de örneğin ADR tesisi, havuzlar vb. sızdırmaz sistemler oluşturulacaktır. Yığın lichi alanında ve EOK (Ekonomik Olmayan Kayaçlar) depolama alanında oluşturulan PAM (Potansiyel Asidik Malzeme) hücreleri de yüzey ve yeraltı suyu kaynaklarını korumak amacıyla oluşturulan önlemlerden biridir.

Tesisi içinde kurulmuş olan su yönetimi üniteler ile temas halinde olan ve olmayan suların ayrımını ve temas halinde olan suların mümkün olduğunca proseste kullanımını içermektedir. Ayrıca tesis içerisinde bir temas suyu arıtma tesisi de kurulacaktır. Proje alanında asidik potansiyele sahip bir su deşarjı olmayacağından ötürü tarım alanlarının da böyle bir risk ile karşılaşması olasılığı bulunmamaktadır.

4- Ağı Dağı Altın ve Gümüş Madeni Kapasite Artışı ve Zenginleştirme Projesi bölgedeki mevcut durum tespiti çalışmaları sonucu belirlenen mevcut kirlilik yükünün, proje kaynaklı etkiler ile karşılıklı etkileşimi ve bu kapsamda alınacak önlemler neticesinde arda kalan etkilerin çevre koşulları altında durumunu tanımlamaya yönelik çalışmaları içermektedir.

ÇED Yönetmeliği'nde kümülatif etkilerin değerlendirilmesi ile ilgili bir hüküm yer almamakla birlikte, ÇED Raporlarında; proje ve etki alanında yer alan faaliyetlerin belirlenmesi durumunda planlanan projeler kümülatif olarak değerlendirilmektedir.

Bakanlığımız, sözkonusu proje kapsamında Çevre Kanunu ve ÇED Yönetmeliğinin kendisine yüklediği sorumluluğu yerine getirecek şekilde iş ve işlemleri gerçekleştirmiştir.

Diğer taraftan, ülkemizde maden ruhsatı ve işletme izni vermeye, verilen ruhsatı ve işletme iznini iptal etmeye, hangi ruhsatta hangi madenin üretimine izin verileceği vb. hususlarda karar verme yetkisi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne aittir. Bakanlığımızın, ruhsat hukuku ve hangi ruhsatlı alanda hangi faaliyetin yapılacağına karar verme yetkisi bulunmamaktadır.